

Diskors tal-E.T. George Vella, President ta' Malta fl-okkazjoni tat-tnedija tal-Fundazzjoni ghat-Trasport

27 ta' Novembru 2020

Palazz Sant'Anton, H'Attard

On. Ministru Dr. Ian Borg

Sinjuri,

- Nilqagħkom bi pjaċir fil-Palazz ta' Sant' Anton għal dan l-avveniment importanti, u nsellem lil dawk kollha li tkellmu qabli.
- Naħseb li lkoll naqblu, li kien ilu li wasal il-mument, biex f'dal-pajjiż, is-settur tat-Trasport tingħatalu l-importanza u s-serjeta' u l-istudju li jixraqlu.
- Dan mhux settur faċli biex wiehed jitkellem fuqu għax huwa vast hafna.
- Filwaqt li huwa settur minnu nnifsu u li għandu l-karatteristiċi tiegħu, il-problemi tiegħu, l-opportunitajiet li jaf joffri dan is-settur, jorbot ukoll hafna mal-infrastruttura in ġenerali tal-pajjiż, mal-iżvilupp, mal-ħarsien tal-ambjent u mal-effiċċjenza tal-intrapriża u l-kumdità taċ-ċittadin u dan rajnieh iseħħ dan l-aħħar.
- Bħal setturi oħra hawn Malta, dan sikwit iwassal għal diskussjonijiet imqanqla fejn kulhadd – kif inhu xieraq – iwassal il-messaġġ tiegħu. Hafna fil-kuntest lokali sikwit jorbtu dan il-qasam biss mal-bini ta' toroq godda, id-diffikultajiet marbuta mat-trasport pubbliku, u l-kongestjoni mit-trasport privat.
- Dan huwa żbaljat u hemm bżonn li nharsu lejn il-firxa wiesgħa u l-importanza, tad-diversi angoli u mezzi tat-Trasport.

- Insemmi l-iktar haġa bażika għalina bħala gżira.
- Ftit jieqfu u jixtarru kif Malta tkun iżolata, mhux kompetittiva jew attrajenti għall-investment, u mingħajr turisti, li kieku ma bnejniex tul is-snin infrastruttura tat-trasport marittimu u tal-avjazzjoni li huma b'saħħithom.
- Dawn iż-żewġ oqsma issa saru parti fundamentali u haġa waħda mat-kabbir ekonomiku ta' pajjiżna. Dawn poġġew lil pajjiżna fuq quddiem tar-regjun bħala centru ewlieni fil-logistika.
- Ilkoll missjona b'idejna x'ifisser li pajjiżna jiġi iżolat, hekk kif beda jberraq bil-Pandemija tal-COVID.
- Bl-għaqal li nafu naħdmu bih aħna l-Maltin u l-Għawdxin, dan ma seħħx. Hawnekk irrid inrodd ħajr lill-ħaddiema kollha li b'xi mod kienu u għadhom involuti f'dan il-qasam, tal-isforzi li għamlu sabiex ir-rota sal-lum baqgħet iddur.

Sinjuri,

- Illum qed nara b'sodifazzjon element ta' viżjoni holistika u matura li biha qed jiġi indirizzat il-gejjieni u t-titjib mixtieq fis-settur tat-Trasport, hekk kif nibtet kooperazzjoni – J' Alla dejjema – bejn entitajiet direttament involvuti.
- Qed nirreferi għal-Transport Malta, il-Kamra tal-Kummerċ għall-Intrapriżi Żgħar, Il-Kunsill għall-Arti, Xjenza u Teknoloġija, l-Assoċjazzjoni ta' Min Ihaddem u l-Malta Enterprise. Għandi nifhem li numru ta' entitajiet oħrajn qegħdin ukoll iħarsu lejn din il-kollaborazzjoni b'mod pożittiv u jaf jingħaqdu wkoll biex jagħtu sehemhom f'dan il-proġett, aktar ' l quddiem.
- Dan huwa eżempju ta' kif is-soċjetà tagħna għandha tibda' tħares lejn sugġetti li minn-natura tagħhom għandhom effett dirett fuq firxa wiesgħa ta' oqsma kemm soċjali kif ukoll ekonomiċi u li jiddependu fuq kkoperazzjoni studjata u serja biex jagħtu riżultati bħal dan tat-Trasport.

- F'kaži bħal dawn hemm bżonn li jkollna diskussjonijiet inklussivi u holistiċi, 'l bogħod mill-kontroversja u l-politika partigġjana.
- Nixtieq nara dan il-mudell jiġi ripetut f'oqsma oħra.
- Il-Fundazzjoni li qegħdin tniedu llum hija wkoll tieqa fuq il-gejjieni.
- Bi pjaċir ninnota kif li l-innovazzjoni u t-taħriġ ser jieħdu post ċentrali fil-hidma tal-Fundazzjoni.
- Meta nsemmi taħriġ mhux qed nirreferi biss għal per eżempju operatur, impjegat jew inkella intraprenditur li ser ikun jista' jsegwi lectures jew seminars speċjalizzati - iżda wkoll għaċ-ċittadin innifsu.
- Fl-aħħar mill-aħħar, l-isforzi li ser isiru mhux ha jkunu ta' benefiċċju lil xi setturi partikolari biss, iżda lill-pubbliku in generali. Għalhekk m'għandha tonqos qatt l-informazzjoni dwar servizzi eżiżtenti u oħrajn godda, x' wiehed għandu jagħmel u x' m'għandux.
- Il-professjonalità hija ċentrali u għandna naspiraw għall-infrastruttura, servizzi, u uffiċċjali imrawma fl-aqwa livelli. Tajjeb li fost l-għanijiet tagħha il-Fundazzjoni ser tkun qed tinvesti f'sistema ta' kuntatti ma' operaturi u entitajiet simili, barra minn Malta u fuq livell internazzjonali.
- Hemm ħafna x'wiehed josserva, u fejn hu applikabli, jiġu introdott fis-sistemi tagħna. Mill-banda l-oħra naf biċ-ċert li dak li rnexxielna niksbu bħala pajjiż, jaf jiswa' ta' mudell għal pajjiżi b'daqs u karatteristiċi oħra bħal tagħna.
- Irrid nagħmel appell, biex f'dak kollu li se nagħmlu, li naf li rridu jew ma rridux ser ikollu effett fuq l-ambjent ta' madwarna, tingħata priorita' lill-ħarsien tal-ambjent naturali tagħna, u biex inkomplu inħabirku u nagħmlu dak kollu possibbli biex kemm jista' jkun apparti dan jitnaqqas it-tniġġis fuq l-art, fl-ajru u fl-ibħra tagħna.

- Ejjew inżommu f'moħħna l-obbligu li għandna bħala gwardjani tal-wirt naturali li writna u noqgħodu attenti li nħallu pajjiżna f'qagħda sostenibbli, nadif u fuq kollox b'saħtu aktar milli sabuħ il-ġenerazzjonijiet tagħna.
- Nifirhilkom għal dan il-pass importanti li qegħdin tiegħu u nixtieqilkom kull suċċess.

Grazzi.